

Contents

2	מבוא
2	פלונית נ' משרד הבריאות – ניתוח עובדתי של פסק הדין
3	ביקורת על קביעת בית המשפט
5	האם קיימת זכות קניין לגבר על תאי זרעו?
7	סיכום
9	ביבליוגרפיה

מבוא

במרכזה של עבודה זו עומדת זכות הקניין על תאי זרע של גבר במספר מצבים שונים ומגוונים. בחלקו הראשון של הדיון אבחן האם אכן חלה זכות הקניין על תאי זרע. לצורך כך אנתח את פסיקת בית המשפט לענייני משפחה שדן במספר אירועים בהם תאי הזרע עומדים במוקד העניינים. כמו כן, נבחן האם ניתן לדעת מהי כוונתו של אדם גם לאחר מותו. כמו כן, אבחן כיצד החוק ובתי המשפט מפרשים את המונח "תאי זרע" ואת הבעלות עליהם. שאלות נוספות שאברר במסגרת עבודה זו היא האם ניתן להתייחס אל תאי זרע כקניין לכל דבר: בין אם בהקשרי מכירה, ירושה, העברה, שימוש שלאחר המוות וכו'.

בנוסף, במסגרת עבודה מסכמת זו אבחן כיצד רואה הפסיקה את המשמעות למונח תאי זרע ומצבים שונים איתם מתמודדת הפסיקה, כמו למשל "גניבת זרע". נושאים אלו הם נושאים שטרם הוסדרו ע"י המחוקק ועל כן אבחן כיצד מתמודדת פסיקת בית המשפט באירועים מסוג זה.

פלוגית נ' משרד הבריאות – ניתוח עובדתי של פסק הדין

במסגרת פסק הדין האמור, נידונה תביעה שהוגשה בביהמ"ש לענייני משפחה לצורך מתן פס"ד הצהרתי כי זרעו המוקפא של אדם אשר נהרג (להלן "המנוח") במסגרת שירותו הפעיל במילואים, מצוי תחת בעלות של הוריו. לפיכך, תבעו הוריו של המנוח לתת צו עשה בכדי להתיר להם ביצוע שימוש בזרע המוקפא של בנם המנוח, 8 שנים לאחר מותו. התביעה הוגשה לביהמ"ש לענייני משפחה ע"י הוריו של המנוח מאחר שאלמנתו של המנוח סירבה לאפשר את השימוש בזרע ע"י הפרייתו באישה זרה. כנהוג לאחר מותו של אדם, קניינו של המנוח חולק באופן שווה בין הוריו לאלמנתו, על פי צו הירושה שניתן.

הוריו של המנוח טענו כי לאחר מותו של בנם, הם סיכמו יחד עם אלמנתו שיבחנו בעתיד את האפשרות לבצע שימוש בזרעו המוקפא של בנם על מנת לייצר לו שושלת לאחר מותו. אולם, אלמנתו של המנוח בחרה בחיים חדשים, הכירה בן זוג והרתה ממנו. הוריו של המנוח ואלמנתו אף פנו להליך גישור בנושא ללא הועיל.

הוריו של המנוח טוענים כי בנם היה מעוניין מאוד לייצר שושלת והמשכיות ולפיכך הם פועלים על מנת להגשים את חזונו. יתר על כן, על פי צו הירושה של המנוח ועזבונו, הזרע המוקפא שייך להם מאחר והם היורשים החוקיים שלו. במילים אחרות, קיימת להם זכות קניינית על הזרע ועל כן הם דורשים מביהמ"ש לאפשר זאת ע"י מתן פס"ד הצהרתי שקובע כי ההורים הם אכן הבעלים החוקיים של הזרע וניתן לבצע בו שימוש לטובת הגשמת חזונו המנוח.

מנגד, טוענת האלמנה כי להוריו של המנוח אין כל זכות תביעה בנידון, כל שכן תביעה שעילתה כבר התיישנה. בעניין ההסכם שהיה ביניהם לאחר מותו של המנוח, האלמנה טוענת כי הוריו הפנו לה עורף ולא סייעו לה להתגבר על התקופה הקשה ולכן היא רואה אותה משוחררת מהסכם.

מעבר לכך, באשר לטענה לזכות הבעלות על הזרע המוקפא, טוענת האלמנה כי זרע אינו קניין ואינו ניתן להעברה או הורשה ולכן רק לה יש זכות בעלות על הזרע המוקפא של בעלה המנוח. האלמנה מסכימה כי המנוח היה מעוניין בקיום תא משפחתי אולם היא מסרבת בתוקף להסכים שהמנוח היה מעוניין שהדבר יתאפשר ע"י הזרעת אישה זרה שאיננה אשתו החוקית.

לסיום, טוענת האלמנה כי הוריו של המנוח הם אנשים מבוגרים והבאת ילד לעולם בשלב הזה שיהווה גל-עד לבנם המנוח עתיד לגרום סבל רב לילד ומן הראוי שלא להוליד אותו לעולם שכזה.